

ЗНАЧАЈ ПРЕНОСИВИХ ВЕШТИНА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИ РАЗВОЈ ВАСПИТАЧА У АП ВОЈВОДИНИ

ПРИМЕРИ СИЛАБУСА СА ЕКСПЛИЦИРАНИМ ОСНАЖИВАЊЕМ ПРЕНОСИВИХ ВЕШТИНА

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац –
основне струковне студије, програм Струковни васпитач
(у поступку акредитације, 2022. година)

ЛЕГЕНДА:

- **Интерперсоналне вештине (комуникацијске и др.)** обележене су плавом бојом;
- **интраперсоналне (личне)** обележаване су пинк бојом;
- **преносиве дигиталне** издвојене су зеленом бојом;
- **организациске вештине** – маркиране су жутом бојом;
- **аналитичке (истраживачке и сл.) вештине** – сива боја обележавања;
- **експлицитно наведено оснаживање преносивих вештина** – црвено уоквирен текст.

Студијски програм: Струковни васпитач			
Назив предмета: Матерњи језик (Српски језик)			
Наставник/наставници: др Ивана Ђорђевић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
Циљ предмета. – Добро познавање граматичког система српског језика на свим језичким нивоима, на теоријској и практичној равни; компетентна овладаност правописом; оспособљеност за самосталне лексиколошке, синтаксичке и ортографске анализе текстова; неговање и усавршавање усменог и писменог вида реализације језика као један од (пред)услова успешне комуникације, личног и професионалног развоја и професионалног јавног деловања струковног васпитача.			
Исходи предмета. – Усвојена продубљена знања о: пореклу, развоју и раслојавању српског књижевног (стандардног) језика; о граматичко-лексикографским инструментима за нормирање језика и правописа; о свим језичким нивоима (с посебним нагласком на фонетско-фонолошки, морфемско-морфолошки и лексичко-семантички ниво) и нормама српског књижевног (стандардног) језика; знања о могућностима унапређивања усменог и писменог вида реализације српског језика у савременом контексту; ефикасна примена књижевног (стандардног) српског језика у васпитној групи; правилна примена теоријских знања за самосталне лексиколошке, синтаксичке, ортографске анализе текстова; демократски и критичко-рефлексивни приступ језичкој пракси у предшколској установи; истраживачки однос усмерен на усавршавање усменог и писменог вида реализације српског језика у васпитно-образовном контексту; креативан приступ, иницијативност, сарадња и стваралаштво у области неговања српског језика и позитиван однос према значају целоживотног учења и усавршавања из области језика.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава.</i> – Српски књижевни (стандардни) језик: историја, дијалекатска ситуација, раслојавања, граматичко-лексикографски инструменти нормирања језика и правописа. Концептуализација српског језика. Гласови; слог и подела речи на слојеве. Фонема и глас. Прозодија. Гласовне алтернације. Асимилациони и дисимилациони процеси. Појмови и термини лингвистичке анализе морфолошког система. Лексикологија. Синтакса: основни појмови и дефиниције. Падежни и предлошко-падежни систем. Систем зависних и независних реченица. Систем глаголских облика. Писмо. Велико слово. Спојено и одвојено писање речи. Изговор. Гласовне промене и односи гласова. Интерпункција. Скраћенице. Подела речи на крају реда. Уобличавање речи из класичних језика и друге интернационалне лексике. Прилагођено писање имена из страних живих језика (транскрипција). Значај неговања и усавршавања усменог и писменог вида реализације језика као један од (пред)услова успешне комуникације и важност оснаживања преносивих комуникацијских вештина за лични и професионални развој.			
<i>Практична настава.</i> – Граматичке и правописне анализе одабраних текстова, израда и исправке семинарских радова са тематиком усмереном на: запажање манифестовања и кршења књижевнोजезичке норме у разним видовима и на разним нивоима језичког општења и њихово кориговање; критичко сагледавање и праћење актуелне литературе из српског језика (и помоћу информационо-комуникационих технологија); креирање вежби и игара за унапређивање језичке праксе.			
Литература			
1. Ђорђевић, И. (2018). <i>Лена реч – приручник за припрему испита и самосталан рад студената</i> . Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”.			
2. Пижурица, М., Дешић, М., Остојић, Б., Станојчић, Ж. (уред.) (2021). <i>Правопис српског језика</i> (измењено и допуњено екавско изд.). Нови Сад: Матица српска.			
3. Станојчић, Ж., Поповић, Љ. (2021). <i>Граматица српског језика</i> . Београд: Завод за уџбенике.			
4. Вељковић Станковић, Д., Ђорђевић, И. (2021). <i>Метафоре и аналогije у настави српског језика – когнитивни приступ</i> . Београд: Јасен.			
5. Бјелаковић, И. (2016). <i>Реч по реч: култура говора и норма стандардног српског језика</i> (приручник са задацима и решењима). Нови Сад: Два пера.			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 3	
		Практична настава: 1	
Методe извођења наставе: Академско излагање; образлагање са реторичким питањима, метода дискурса и логичко структурисање предмета расправе, текст-метода; хеуристичка метода; дискусија; шематско приказивање структуре садржаја, образлагање ставова у расправи , индивидуализација наставе израдом и исправкама семинарских радова, рад у групама, критичко проучавање литературе , самоорганизовано и интерактивно учење ; дискусија на унапред најављену тему.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	/	писмени испит	/
практична настава	20	усмени испит	40
колоквијум	20	/	/
семинарски рад	20	/	/

Студијски програм: Струковни васпитач			
Назив предмета: Општа психологија			
Наставник/наставници: др Тања Недимовић, Адријан Божин			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 5			
Услов: Нема			
Циљ предмета			
Циљ предмета је припрема студента да: 1. Усвоји фундаментална знања о психичком животу, психичким процесима и психичким особинама. 2. Упозна порекло, структуру и природу психичког живота. 3. Разликује лаичка и научна схватања о структури, динамици и развоју психичког живота. 4. Разликује различите врсте учења (учење условљавањем, инструментално учење, учење уз учешће когнитивних фактора). 5. Унапређује и развија своје трансферзалне вештине – интраперсоналне и интерперсоналне. 6. Препозна специфичне форме ставова (стереотипе и предрасуде) и начине њиховог настајања одржавања.			
Исход предмета			
По успешном завршетку курса, студенти би требало да буду способни да:			
1. Поседују знања о пореклу, структури и природи психичког живота. 2. Примењују савремена психолошка знања у раду са децом предшколског узраста. 3. Разумеју академску психолошку литературу. 4. Унапређују и развијају своје трансферзалне вештине – интраперсоналне и интерперсоналне. 5. Разумеју принципе једнакости у ширем друштвеном и професионалном контексту. 6. Креативно примењују стручна знања, умења и вредности у раду са децом, у складу са њиховим узрастним и развојним особеностима; 7. Самостално користе психолошку литературу и примењују адекватну методологију израде стручних радова; 8. Развију позитиван однос према значају целоживотног учења у личном и професионалном развоју, као и у подручју професионалног јавног деловања.			
Садржај предмета			
Теоријска настава: Предмет, задаци и гране психологије; Методе и технике психолошког истраживања; Органске основе психичког живота; Фактори развоја личности; Психички процеси (сазнајни, емоционални, конативни) и психичке особине; Личност појединца: развој, структура и типови. Комуникација и психологија друштвених односа.			
Практична настава: Примена појединих метода и техника; Упутства за писање семинарских радова; Анализа чланака из стручних часописа; Анализа резултата вежби; Израда семинарских радова; Одбрана семинарских радова.			
Литература			
Биро, М., Недимовић, Т. (2017). Психологија (треће издање). Вршац: ВШССВ.			
Hock, R. R. (2004): Četdeset znanstvenih studija koje su promijenile psihologiju. Jastrebarsko: Naklada Slap. (одабрана поглавља)			
Табс, С. (2013): Комуникација: принципи и контексти. Клио: Београд. (одабрана поглавља)			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе			
Академско излагање, проблемско излагање , истраживачка метода, метода дискурса и логичко структурисање предмета расправе , радионичарски рад у мањим групама, дискусионе групе, критичко проучавање литературе , расправа на унапред најављену тему, студентске презентације и други интерактивни и кооперативни облици и методе рада.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	30
колоквијум-и	20+20	
семинар-и			

Студијски програм: Струковни васпитач			
Назив предмета: Страни језик 2 (Енглески језик)			
Наставник/наставници: др Јелена Пртљага, Радмила Палинкашевић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: испуњене предиспитне обавезе из предмета Енглески језик 1			
Циљ предмета Унапређење комуникативне компетенције на енглеском језику, стицање Б1 нивоа (Заједнички европски референтни оквир за језике). Развијање интегрисаних језичких вештина и комуникације на енглеском језику у усменој и писаној форми, развијање тумачења разних облика језичког материјала.			
Исход предмета По успешном завршетку курса, студенти: разумеју прочитан и одслушан текст, описују догађаје или епизоде из обрађеног језичког материјала, износе сопствене ставове, употребљавајући вокабулар и граматичка правила из обрађеног језичког материјала, користе информационе технологије у усвајању енглеског језика, комуницирају у складу са принципима социјално и културно прихватљиве интеракције, успешно ради самостално, у пару и у групи; користи енглески језик у циљу континуираног професионалног развоја. Студенти су унапредили своје трансфералне вештине, као и вештине успешне комуникације и могућност да развију заједнице учења у предшколској установи и ван ње на ширем нивоу који омогућава знање енглеског језика који је лингва франка данашњице, оспособили су се за праћење савремене стручне литературе на енглеском језику, као и трендова развоја предшколског васпитања и образовања.			
Садржај предмета Теоријска настава и вежбе су уизузетно тесној вези при чему теоријски део наставе посвећен обнављању и систематизацији претходно стечених знања из граматике енглеског језика, те уводи студенте у области којим ће се потом посвећивати кроз вежбе: морфологија: глагол, именица, детерминатив, заменица, придев; синтакса: синтаagma, реченица, ред речи; садржаји из области енглеске културе. Током практичне наставе обрадиће се следеће лекције:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Have a go! (vocabulary, grammar, skills, culture) 2. Angry planet (vocabulary, grammar, skills, culture) 3. Get healthy! (vocabulary, grammar, skills, culture) 4. The anniversary (vocabulary, grammar, skills, culture) 5. Any messages (vocabulary, grammar, skills, culture) 6. I wish! (vocabulary, grammar, skills, culture) 			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Chris Redston et. al. (2014) face2face – intermediate student's book + CD, CUP. (стр 53-114) 2. Chris Redston et. al. (2014) face2face – intermediate practice book, CUP. (стр 35-63) 3. Једнојезички речник по избору 4. Murphy, R. (1995) English Grammar in Use. Oxford: OUP. 5. Murphy, R. (1995) English Grammar in Use. Supplementary Exercises. Oxford: OUP. 			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методe извођења наставе: Вежбе уз употребу комуникативне методе уз подједнако придавање пажње развоју свих језичких вештина; игра улога, дискусија, интерактивно учење, портфолио, самосталан рад студената, рад у паровима, групни рад, критичко проучавање литературе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	/
практична настава	10	усмени испит	30
колоквијум-и	50	

Студијски програм: Струковни васпитач			
Назив предмета: Информатички практикум			
Наставник/наставници: др Предраг Пртљага			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема посебних услова			
Циљ предмета Студенти треба да стечена практична знања у области информатике примене за унапређивање квалитета рада у предшколској установи. Будући васпитачи треба да се оспособе да користе рачунар у адекватном информатички оријентисаном окружењу. Студенти се оспособљавају за обраду текста и креирање докумената у одговарајућем текст процесору, креирање једноставнијих табела и успешно коришћење могућности комуникације путем електронске поште .			
Исход предмета По завршетку курса, студенти су информатички писмени, познају и правилно користе рачунарску терминологију. Студенти су оспособљени да уз помоћ рачунара примењују савремене стратегије и технологије у креирању и развијању реалног програма са децом у предшколској установи. Спремношћу да примене ИКТ, образовне софтвере и платформе у реализацији и развијању предшколског програма они су спремни да користе ИКТ за промовисање предшколског васпитања и професије васпитача на стручним скуповима и публикавање стручних радова. Истовремено будући васпитачи користе интернет као извор релевантних информација и комуницирају путем електронске поште, увиђајући значај онлајн професионалних заједница, социјалних мрежа и сл. у образовању, као и у свакодневном животу.			
Садржај предмета Студенти стичу основна знања о историјату информатике уопште, упознају се са елементима и принципима рада рачунара. Такође се упознају са оперативним системима и корисничким програмима који су најчешће у употреби. Студенти се оспособљавају за коришћење уређаја за уношење података, као и за рад са корисничким програмима. Студенти упознају рачунарске програме на нивоу који им омогућује да већ креиране документе у наведеним програмима могу да користе или мењају и креирају нове. У вежбањима користе могућности интернета и комуникацију путем електронске поште. Развојем преносивих (трансверзалних) комуникацијских и дигиталних вештина студенти стичу компетенције неопходне за рад у виртуелном/дигиталном окружењу.			
Литература 1. Prtljaga, P. (2009). Informatički praktikum, Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača Mihailo Palov, Vršac, dostupno na: http://www.uskolavrsac.edu.rs/novisajt2012/Izdanja/IPraktikum.pdf . 2. Prtljaga, P. i Bratina, T. (2020). Primena informaciono-komunikacionih tehnologija u vaspitno-obrazovnom radu. Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača Mihailo Palov, Vršac. dostupno na: http://research.rs/primena-ikt-u-v-o-radu/			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава:	0
		Практична настава:	3
Методe извођења наставе Практичан рад у рачунарској учионици; метода дискурса; шематско приказивање структуре садржаја, критичко проучавање литературе; интерактивно учење.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	/
практична настава	40	усмени испит	30
колоквијум	20		
семинар-и	/		

Студијски програм: Струковни васпитач			
Назив предмета: Примена ИКТ у васпитно-образовном раду			
Наставник/наставници: др Предраг Пртљага			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: положен испит из предмета Информатички практикум			
<p>Циљ предмета Студенти се оспособљавају да користе дигиталне изворе информација, али истовремено и да врше дистрибуцију информација путем рачунарских мрежа, пре свега интернета. Студенти се оспособљавају да познају, разумеју и активно примењују ИКТ у организацији васпитно-образовног рада. Коришћењем доступне литературе и интернет извора студенти припремају мултимедијалне садржаје за реализацију активности у предшколској установи. Студенти се оспособљавају за примену савремених стратегија и технологија у креирању и развијању реалног програма са децом у предшколској установи. Истовремено они развијају спремност за примену ИКТ, образовних софтвера и платформи у реализацији и развијању предшколског програма.</p>			
<p>Исход предмета По завршетку курса, студенти користе ИКТ као извор релевантних информација; имају развијен критички однос у погледу квалитета, поузданости и употребљивости информација, познају етичке и законске обавезе, као и личне одговорности у комуникацији и коришћењу дигиталних извора, креирају различите мултимедијалне садржаје за реализацију активности у предшколској установи иновирају васпитно-образовне методе кроз примену ИКТ-а. Развојем преносивих (трансверзалних) комуникацијских, личних и дигиталних вештина будући васпитачи имају развијена знања и умења за креирање инспиративне средине за учење и истраживање. Оспособљеност за креативну примену стручних знања, умења и вредности у раду са децом, у складу са њиховим узрасним и развојним особеностима.</p>			
<p>Садржај предмета Образовна технологија – појам, циљ и задаци; Могућности примене ИКТ у васпитно-образовном раду; Педагошки ефекти примене ИКТ у васпитно-образовном раду; Ограничења и недостаци примене ИКТ у васпитно-образовном раду; Рачунари у васпитно-образовном раду; Интернет у васпитно-образовном раду; Дигитална писменост и безбедност; Отворено образовање.</p>			
<p>Литература</p> <ol style="list-style-type: none"> Prtljaga, P. i Bratina, T. (2020). Primena informaciono-komunikacionih tehnologija u vaspitno-obrazovnom radu. Visoka škola strukovnih studija za obrazovanje vaspitača M. Palov, Vršac. dostupno na: http://research.rs/primena-ikt-u-v-o-radu/ Вилотијевић, Г. (2014). Педагошка функција обр. инф. технологије, Школска књига, Београд. Влајковић Бојић, В., Миладиновић, Н., Милијић Субић, Д. и Милошевић, И. (2021). Приручник за наставнике „Наши ученици у свету критичког мишљења и медијске писмености“. Завод за унапређивање образовања и васпитања и Амбасада Сједињених Америчких Држава у Београду. доступно на: https://zuov.gov.rs/preuzimanje/509/izdanja/553143/prirucnik-km-i-mp-30-11-2021-ovaj.pdf Vuorikari, R., Kluzer, S. and Punie, Y. (2022). DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens - With new examples of knowledge, skills and attitudes, EUR 31006 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg. dostupno na: https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/bitstream/JRC128415/JRC128415_01.pdf 			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава:	Практична настава:
		2	1
<p>Методe извођења наставe Академско излагање, истраживачка метода, радионичарски рад у мањим групама, студентске презентације и други интерактивни и кооперативни облици и методе рада. Практичан рад у рачунарској учионици. Израда мултимедијалних садржаја, семинарских радова или презентација. Критичко проучавање литературе.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	/
практична настава	10	усмени испит	30
семинар-и	50		

Студијски програм: Струковни васпитач			
Назив предмета: Енглески језик 3			
Наставник/наставници: др Јелена Пртљага, Радмила Палинкашевић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Испуњене предиспитне обавезе из предмета Енглески језик 2			
Циљ предмета			
Унапређење комуникативне компетенције на енглеском језику, стицање Б2 нивоа (Заједнички европски оквир за језике). Развијање интегрисаних језичких вештина и комуникације на енглеском језику у усменој и писаној форми, развијање тумачења разних облика писаног текста из литературе и свакодневног живота. Посебан акценат ставља се на правилан изговор.			
Исход предмета			
По успешном завршетку курса, студенти су способни да: правилно изговарају речи и реченице, комуницирају на енглеском језику, пронађу главне идеје у сложеном тексту о конкретним и апстрактним темама, протумаче дугачак говор или предавање уколико је тема релативно позната, усмено и у писаном тексту пренесу своје ставове, дају аргументе и анализирају проблематику за свакодневне и актуелне теме, употребе усвојени вокабулар и граматичке конструкције. Студенти су развили напредне преносиве и интеркултурне вештине кроз креативан приступ, иницијативност, сарадњу и стваралачтво у области неговања енглеског језика и позитиван однос према значају целоживотног учења и усавршавања из области језика; оспособили су се за праћење савремене стручне литературе на енглеском језику.			
Садржај предмета			
Основни фонетски принципи енглеског језика, систематизација знања из граматике, фразеологија, колокације, модалност, метафоричке екстензије, сличности и разлике између енглеског и српског језика и културе. Током практичне наставе обрадиће се следеће лекције:			
<ol style="list-style-type: none"> 1. A global language (vocabulary, grammar, skills, culture) 2. It's bad for you (vocabulary, grammar, skills, culture) 3. Against the law (vocabulary, grammar, skills, culture) 4. Urban legends (vocabulary, grammar, skills, culture) 5. Nature's best (vocabulary, grammar, skills, culture) 6. Codes of conduct (vocabulary, grammar, skills, culture) 			
Литература			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Chris Redston et. al. (2014) face2face – upper intermediate student's book + CD, CUP. 2. Chris Redston et. al. (2014) face2face – upper intermediate practice book, CUP. 3. Једнојезички речник по избору 4. Murphy, R. (1995) English Grammar in Use. Oxford: OUP. 5. McCarthy, M & O'Dell, F. (2012) English Vocabulary in Use. Cambridge: CUP. 			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
Методe извођења наставе			
Метода дискурса. Вежбе, увежбавање изговора језичких речи и реченица, комуникативна метода уз подједнако придавање пажње развоју свих језичких вештина, а посебно правилном изговору; усмено презентовање на задату тему, игра улога, дискусија, портфолио, самосталан рад студената, рад у паровима, групни рад, критичко проучавање литературе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	30
колоквијум-и	50	
семинар-и			

Студијски програм: Струковни васпитач			
Назив предмета: Језичке игре и драматизација			
Наставник/наставници: др Љиљана Келемен Милојевић			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема			
<p>Циљ предмета. Усвајање знања о васпитном значају и могућностима игара у васпитно-образовном систему, елементарним језичким и драмским играма (врстама и функцијама) за децу предшколског узраста. Оспособљавање студената за коришћење правилног, свесног, изражајног говора у области драматизације са луткама. Оспособљавање студената за обогаћивање речника, проширивање сазнања о животно-практичним ситуацијама, подстицање креативности, стваралаштва и даровитости деце применом језичких и драмских игара, драмски приказ књижевних дела помоћу једноставних позоришних облика и сценских лутака у вртићу, као и примену интегративног приступа и интерактивности у раду са децом предшколског узраста; уознавање студената са научном и стручном релевантном литературом; унапређивање стваралачких потенцијала и оснаживање преносивих (комуникацијских, личних и дигиталних) вештина студената подстицањем да самостално моделују, креирају и презентују језичке и драмске игре за децу и конципирају потребне материјале.</p>			
<p>Исход предмета. Студенти ће бити оспособљени да: сагледавају игру као јединствени чин у коме се активирају сви потенцијали детета; да подржавају дечије игре као приступ стварности; именују и описују елементарне и спонтане језичке и драмске игре у функцији развоја правилнога говора, обогаћивања речника, проширивање сазнања о животно-практичним ситуацијама, подстицања креативности, говорног стваралаштва и даровитости деце предшколског узраста; подстичу децу за учешће у културном стваралаштву као начину самоизражавања (прављењу представа, грађењу прича и стихова, драмски израз); драматизују књижевноуметничке текстове за децу предшколског узраста и организују њихов драмски приказ помоћу једноставних позоришних облика и сценских лутака у вртићу; процењују могућности за укључивање деце у драматизацију краћих прича и песама; ефикасно моделују, осмишљавају и презентују језичке и драмске игре за децу; користе савремену релевантну литературу и дигиталне технологије за моделовање, креирање и презентовање језичких и драмских игара и конципирање потребних материјала.</p>			
<p>Садржај предмета. <i>Теоријска настава.</i> Васпитни значај и могућности игара у васпитно-образовном систему. Општа обележја и функција језичких игара. Врсте језичких игара (фонолошке, морфолошке, синтаксичке, семантичке, парадигматске игре, разговорне игре). Језичке игре у народној књижевности и поезији за децу. Игре садржајем књижевног текста. Невербално изражавање као говор и игра. Језичке игре и језичко стваралаштво деце предшколског узраста. Режијерске игре и игре улога са сижеем. Драмски приказ књижевних дела за децу (бајке, басне, краће приче, песме). Појам и значај групне драматизације/игре позоришта инспирисане књижевношћу. Врсте сценских лутака (лутка гињола, прстипутке, јавајке, лутке на штапу, марионете, маске, импровизоване/стилизоване лутке). Облици позоришне уметности у вртићу (луткарско позориште, стоно позориште, позориште сличица и позориште сенки). Језичко стваралаштво, језичке игре и даровити. Интегративни приступ и интерактивно у раду са децом уз помоћ језичких и драмских игара. <i>Практична настава.</i> Индивидуалне активности студената уз помоћ језичких и драмских игара. Драмски приказ краћих текстова помоћу сценских лутака, позоришта сличица, стоног позоришта, луткарског позоришта и позоришта сенки. Израда стилизованих лутака. Осмишљавање језичких и драмских игара за децу са циљем подстицања даровитости и стваралаштва. Систем интегрисане праксе студената. Индивидуална примена садржаја у оквиру интегрисане стручне праксе.</p>			
<p>Литература</p> <ul style="list-style-type: none"> – Келемен Милојевић, Љ., Ђорђевић, И. (2019). <i>Кад би Сунце проговорило – језичке и драмске игре</i>. Вршац: ВШСС „Михаило Палов”; – Келемен Милојевић, Љ. (2017). <i>Методика развоја говора деце јасленог узраста</i>. Вршац: ВШСС „Михаило Палов”. – Ђорђевић, И. (2018). <i>Лена реч – приручник за припрему испита и самосталан рад студената</i>. Вршац: ВШСС „Михаило Палов”. – Каменов, Е. (2010). <i>Мудрост чула, 4. део – Дечје говорно стваралаштво</i>. Нови Сад: Драгон. – Каменов, Е., Филиповић, С. (2010). <i>Мудрост чула, 5. део – Дечје драмско стваралаштво</i>. Нови Сад: Драгон. 			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 1	Практична настава: 2
<p>Методe извођења наставе. Академско излагање, самоорганизовано и интерактивно учење, учење откривањем, писмени радови студената – семинарски радови, компарирање, анализе садржаја и демонстрације, стварање нових идеја и релација, практични радови и трагање за информацијама у релевантној литератури и изворима на интернету; критичко проучавање литературе.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	50
Практична настава	10	Усмени испит	/
Семинарски рад	20	
Израда лутке (примена у оквиру интегрисане стручне праксе)	10		

Студијски програм: Струковни васпитач			
Назив предмета: Методика физичког васпитања I			
Наставник/наставници: др Наташа Стурза Милић			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: Нема			
<p>Циљ предмета је да студенти: разумеју значај моторичког и физичког развоја за холистички развој, здравље и добробит детета; анализирају и разумеју интегративну снагу, принципе и карактеристике кретања (физичке активности) за правилан моторички развој деце и њихово здравље; планирају и вреднују различита средства, садржаје и облике физичког васпитања деце предшколског узраста, нарочито, моторичку игру; овладају методама праћења, документовања и унапређивања моторичког понашања, перцепцијско-моторичког развоја и учења деце; подстичу се да континуирано кроз наставу унапређују и развијају своје трансфералне вештине (интраперсоналне и интерперсоналне), као и да користе и критички анализирају стручну литературу.</p>			
<p>Исход предмета По успешном завршетку курса студенти ће бити оспособљени да: разумеју значај и карактеристике моторичког и физичког развоја деце у контексту холистичког развоја деце; критички анализирају теоријска становишта о моторичком развоју и условљености са другим областима развоја; познају принципе кретања, стабилности и сигурности; процењују и знају да документују и подстичу дечје моторичко понашање, развој и учење; препознају атипичан и напредни моторички развој деце; разумеју допринос различитих облика кретања (физичке активности) целивитом развоју, добробити и здрављу деце; анализирају и планирају циљеве, задатке, методичке поступке и облике физичког васпитања; препознају, планирају, моделују и вреднују различита средства и садржаје, нарочито, моторичку игру; промовишу кретање као здрави животни стил деце и одраслих и делују у складу са тим; разумеју, користе и критички анализирају стручну литературу у наведеним областима. Поред тога, студенти ће бити оспособљени за интегрисање методичких знања, умења и вредности за подржавање дечјих потенцијала и различитих начина изражавања, добробити, заједничког учешћа, аутентичних искустава и непосредних доживљаја.</p>			
<p>Садржај предмета Теоријска настава: Моторички и физички развој деце предшколског узраста као део интегралног развоја; теоријска становишта о моторичком развоју и повезаности са другим аспектима развоја; карактеристике и показатељи моторичког и физичког развоја деце, сензорно-перцепцијског развоја и улоге акције; принципи кретања и стабилности; развој, карактеристике и процена природних облика кретања – биотичких моторичких програма (развој локомоторике, балистичких и манипулативних вештина); значај кретања и моторичке игре за развојне потребе и здравље деце; значај, карактеристике и облици физичке активности деце; атипичан и напредни моторички развој; предмет, циљ, задаци и интердисциплинарност физичког васпитања (ФВ) и методике ФВ; принципи, методички поступци, облици и средства (физичка активност - природни облици кретања, моторичка игра, плес, природни и материјални фактори, помоћна средства). Вежбе: Избор и анализа садржаја усмерених ка подстицању развоја локомоторике, балистичких и манипулативних вештина, те сензорно-перцепцијског развоја деце; процена, праћење, подстицање и документовање моторичког понашања; формулисање циља и задатака за конкретне садржаје и принципе кретања; анализа методичких поступака и облика в.о. рада; избор и анализа средстава ФВ у раду са децом (примери и класификација природних облика кретања, моторичких игара, вежби, плеса, хигијенских и материјалних фактора, справа и реквизита (израда). Препоруке за сигурно упражњавање и обим кретања деце у затвореним и отвореним (дворишту, природи) просторним целинама вртића.</p>			
<p>Литература Стурза Милић, Н. (2021). <i>Дете у покрету – моторички развој деце предшколског узраста</i>. Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче (одабрана поглавља и задаци у практикуму). Хејвуд, К.М. и Гечел, Н. (2017). <i>Моторички развој кроз живот</i> (одабрана поглавља, стр.17-47). Нови Сад: ФСФВ Веселинов, Д. (2021). <i>Дидактичка култура савремене предшколске установе</i>, (одабрана поглавља). Вршац: ВШСС „М. Палов”.</p>			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2	
<p>Методe извођења наставe Академско излагање, метода дискурса, расправа на унапред најављену тему, писани радови студената, компарирање, учење откривањем, интерактивно учење, стварање нових идеја и релација, практични радови и трагање за информацијама на интернету, критичко проучавање литературе.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	Писмени или усмени испит	55
Практична настава	15		
колоквијум	20		
израда реквизита у циљу подстицања холистичког развоја	5		

Студијски програм: Струковни васпитач			
Назив предмета: Методика физичког васпитања 2			
Наставник/наставници: др Наташа Стурза Милић			
Статус предмета: Обавезни			
Број ЕСПБ: 3			
Услов: Положен предмет Методика физичког васпитања 1			
<p>Циљ предмета: Усвајање знања код студената о холистичкој природи развоја детета и развијање оријентације на интегрисани приступ развоју и учењу деце предшколског узраста; Оспособити студенте да разумеју и примене стечена знања, умења и вредности о узајамној повезаности моторичког, когнитивног, социјалног и емоционалног развоја; развијање знања о различитим стратегијама учења деце и повезаности са моторичким учењем и кретањем; охрабривати студенте да активно анализирају интеракције између деце и окружења, као и специфичности моторичких задатака који проузрокују промене обрасца кретања; праћење, вредновање и документовање развоја физичких, латентних и манифестних моторичких способности деце, правилног држања тела и телесне композиције деце; оспособљавање студената за интегрисање различитих облика и форми кретања, нарочито, моторичких игара, природних и материјалних средстава у планирање и развијање реалног програма; развијање интегрисаног приступа кроз тематско и пројектно планирање; развијање вредности за критичко-рефлексивни приступ предшколској пракси.</p>			
<p>Исход предмета Усвојена знања о холистичкој природи развоја детета и развијена оријентација код студената на интегрисани приступ развоју и учењу деце предшколског узраста; развијена умења за креирање инспиративне средине за учење и истраживање кроз кретање. Оспособљени студенти да: интегришу различите облике и форме кретања усмерене на холистички развој, здравље и добробит детета; креирају и интегративно примењују различите облике моторичких активности, нарочито, моторичку игру у подстицајном и сигурном окружењу (просторним целинама); интегришу кретање приликом планирања и развијања реалног програма; подржавају и вреднују дењу иницијативу, те дају подршку различитим начинима изражавања деце, нарочито, изражавању кроз покрет; систематски прате и процењују деље напредовање и помажу у његовом формирању; критички сагледавају и развијају своју праксу и саморефлексију кроз интегративни приступ истраживањима у области моторичког развоја; комуницирају и сарађују ради размене искустава, заједничког учења и истраживања; користе трансфералне вештине и дигиталне технологије у планирању моторичких активности и истраживања.</p>			
<p>Садржај предмета Теоријска настава: Значај кретања за развојне потребе и здравље деце. Интегративни приступ планирању и организацији кретања у предшколској установи у реалном програму. Специфичности моторичких задатака који проузрокују промене обрасца кретања у сигурном окружењу и просторним целинама. Праћење, процена и документовање развоја физичких, функционалних, латентних и манифестних моторичких способности деце, телесне композиције и правилног држања тела. Пројектни приступ планирању разноврсних кретних садржаја, нарочито, моторичке игре у раду са децом предшколског узраста. Практична настава: Интегрисано планирање садржаја кретања у предшколској установи. Планирање, припремање, моделовање, реализација и анализа ситуација учења у васпитним групама деце у предшколским установама. Избор, израда и примена материјала и средстава за рад са децом у складу са просторним целинама предшколске установе, са циљем правилног моторичког развоја деце. Интеграција кретања, игара и активности кроз пројекте и теме усмерене на холистички развој детета. Критичка процена садржаја и идеја из посматраних ситуација учења и процена сопственог рада. Интегрисана стручна пракса: интеграција кретања и игре кроз теме и пројекте усмерене на холистички развој детета.</p>			
<p>Литература 1) Стурза Милић, Н. (2021). <i>Дете у покрету – моторички развој деце предшколског узраста</i>. Вршац: ВШСВ (одабрана поглавља и задаци у практикуму). 2) Goldberg, S. (2013). <i>Razvojne igre za predškolsko dete</i>. Lekenik: Ostvarenje d.o.o. 3) Стурза Милић, Н. (2018). Креативни приступи учењу. Гојков, Г., Стојановић, А. (Ур.), 31-44, <i>Зборник 23 „Даровитост и креативни приступи учењу“</i>, Вршац: ВШСВ. 4) Veselinov, D. (2021). <i>Didaktička kultura savremene predškolske ustanove</i>. Vršac: VŠSS „Mihailo Palov“; 5) <i>Основе програма предшколског васпитања и образовања. Концепција основа програма – Године узлета</i>. Београд: Завод за унапређивање образовања и васпитања, 2018.</p>			
Број часова активне наставе		Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
<p>Методe извођења наставе Академско излагање, расправа на унапред најављену тему, писмени радови студената, компарирање, учење откривањем, интерактивно учење, стварање нових идеја и релација, практични радови и трагање за информацијама на интернету, критичко проучавање литературе.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	Писмени или усмени испит	45
Практична настава (укључује и наставу у вежбаоницама у вртићу)	15		
Интегративни модели и планиране ситуације учења	30		

Студијски програм: Струковни васпитач			
Назив предмета: Ментално здравље			
Наставник/наставници: др Тања Недимовић, Адријан Божин			
Статус предмета: изборни			
Број ЕСПБ: 6			
Услов: нема			
Циљ предмета је припрема студента да: 1. усвоји фундаментална знања о одређењу и предмету проучавања менталног здравља, 2. схвати узроке настанка проблема у менталном здрављу деце и породице, 3. препозна могуће застоје здравог одрастања, 4. стекне увид у значај адекватног приступа деци, 5. у васпитно-образовној установи ради на заштити и унапређењу менталног здравља деце и породице.			
Исход предмета По успешном завршетку курса, студенти би требало да буду способни да: 1. демонстрирају деци модел здравог живота, 2. обезбеђују родитељима податке о развоју деце и заштити менталног здравља, 3. реализују активности које су усмерене ка заштити и унапређењу менталног здравља деце и породице, 4. препознају индивидуалне разлике и одступања од нормативног развоја деце предшколског узраста, 5. организују рад са децом са симптомима развојних поремећаја инклузивним приступом, 6. разумеју утицај друштвено-културних фактора који се односе на здравље и благостање деце. 7. креативно примењују стручна знања, умења и вредности у раду са децом, у складу са њиховим узрасним и развојним особеностима; 8. делују као рефлексивни практичари корелирајући, интегришући и расуђујући према доступним информацијама о детету у складу са специфичним ситуацијама.			
Садржај предмета Основни принципи и подручја деловања менталног здравља. Модели менталног здравља. Ментално здравље деце и ментално здравље породице. Примарна, секундарна и терцијална превенција. Стрес. Криза: теорија кризе, реакције, фактори ризика. Принципи психосоцијалне подршке. Основне поставке позитивне психологије. Значај трансферзалних (преносивих) вештина у очувању и унапређењу менталног здравља. Рад с децом предшколског узраста са симптомима развојних поремећаја.			
Литература Димитријевић, А. (2005). Савремена схватања менталног здравља и поремећаја. Београд: Завод за уџбенике. Biro, M. (2003). Pojam normalnosti i patologije u Biro, M. & Butolo, W. (ur). Klinička psihologija. Minhen: LMU, & Novi Sad.: Futura publikacije.(23-27) Поповић Деушић, С.(1999). Проблеми менталног здравља деце и адолесцената. Београд: Институт за ментално здравље . Недимовић, Т., Станојловић, Д. (2019). Приручник за васпитаче за рад са децом са симптомима развојних поремећаја (треће издање). ВШССВ, Вршац. (одабрана поглавља). Недимовић, Т. (2014). Агресивност и вршњачко насиље. Вршац: ВШССВ.			
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 1	Практична настава: 2	
Методe извођења наставе Проблемско излагање, метода дискурса, истраживачка метода, радионичарски рад у мањим групама, дискусионе групе , студентске презентације , интерактивни и кооперативни облици и методе рада , радионичарски рад у мањим групама, дискусионе групе , критичко проучавање литературе , расправа на унапред најављену тему.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	20	усмени испит	30
колоквијум-и	20+20	
семинар-и			

ЗНАЧАЈ ПРЕНОСИВИХ ВЕШТИНА ЗА ПРОФЕСИОНАЛНИ РАЗВОЈ ВАСПИТАЧА У АП ВОЈВОДИНИ

ПРИМЕРИ СИЛАБУСА ЗАСИЋЕНИ ИСКАЗИМА О ОСНАЖИВАЊУ ПРЕНОСИВИХ ВЕШТИНА

Висока школа струковних студија за васпитаче „Михаило Палов”, Вршац –
основне струковне студије, програм Струковни васпитач
(у поступку акредитације, 2022. година)

ЛЕГЕНДА:

- **Интерперсоналне вештине (комуникацијске и др.)** обележене су плавом бојом;
- **интраперсоналне (личне)** обележаване су пинк бојом;
- **преносиве дигиталне** издвојене су зеленом бојом;
- **организациске вештине** – маркиране су жутом бојом;
- **аналитичке (истраживачке и сл.) вештине** – сива боја обележавања;

Студијски програм: Струковни васпитач			
Назив предмета: Култура дијалога			
Наставник/наставници: проф. др Љубивоје Стојановић			
Статус предмета: обавезни			
Број ЕСПБ: 4			
Услов: нема			
<p>Циљ предмета: Упознавање студената са потребом да се сва људска спорења решавају разговором и договором (дијалогом). Подстицање студената на сталну спремност за самокритику пре неосноване критике на рачун других и стварно тражење саговорника а не иснсистирање да сви буду наши истомишљеници. Припремање студената да развију способност за позитивну комуникацију и сарадњу са свим актерима са којима настојимо да изградимо друштво једнаких шанси уз јасно и тачно препознавање свих различитости.</p>			
<p>Исход предмета: Студенти ће после теоријског упознавања са садржајем предмета и практичних вежби уз анализу конкретних животних појава из савременог живота и историјских чињеница изградити добар потенцијал за културу дијалога. Растеретиће се стега порекла и припадности не превиђајући ко су, шта би требало да раде и у каквом окружењу живе. Превазићи ће предрасуде и стереотипе о себи и другима знајући да сваком ставу претходи истраживачки поступак и упознавање са стварношћу о себи и другима. Развијен потенцијал код студената за добра постигнућа у свим стваралачким настојањима и посебно, у васпитном и образовном раду са децом предшколског узраста, као и са њиховим родитељима који могу бити добри сарадници ако успемо да их уверимо у то да отворено разговарају са својом децом уважавајући слободну личност детета у најранијем узрасту, не чекајући њихово пунолетство. Студенти ће се оспособити за примену етичких стандарда у својој професији, за уважавање различитости, за професионалну интеракцију, демократски и критичко-рефлексивни приступ пракси предшколског васпитања и образовања.</p>			
<p>Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Дијалог као разговор и договор; Неслагање као покретач договора; Култура конфликта; Разумевање уместо уцена и казни; Искреност и аутентичност у дијалогу; Породица као дијалогска заједница; Традиционално и савремено; Припадност као почетни корак али и препрека; Идентитет и идентификације; Великодушност и ведрина; Разумевање доброте; Помирење као заједнички циљ; Верски и идеолошки фанатизми; Школа као дијалогска заједница; Глобализам и универзалност; Тријумф слободе над дискриминацијом; Јединакост као право на различитост. <i>Практична настава:</i> Анализа савремених друштвених сукоба; Свађа и помирење из личног искуства студената; Истраживање важности разговора; Криза лепих речи у савременом свету; Када и како уши имају зидове; Позитивни и негативни примери из народних умотворина; Дobar и луд нису браћа; Дobar, не паметнији, попушта; Тражење решења уместо кривца.</p>			
<p>Литература Стојановић, Љ (2013). Култура дијалога. Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „М. Палов“. Стојановић, Љ – Станковић, Д. В (2016). Етика, филозофско-теолошки увиди. Вршац: Висока школа струковних студија за васпитаче „М. Палов“. Мерије, Ф. (2014). Образовање је васпитање. Београд: Службени гласник. Јури, В (2013). Моћ позитивног не. Нови Сад: Психополис институт. Мандзаридис, Г. (2011). Глобализација и универзалност. Београд: Службени гласник.</p>			
Број часова	активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 2
<p>Методe извођења наставе Образлагање са реторичким питањима, метода дискурса, критичко проучавање литературе, интерактивно учење; расправа на унапред најављену тему. После академског излагања одређене теме приступа се разговору уз учествовање свих присутних што омогућава креативну интеракцију свих присутних. Наравно, увек постоје појединци који из само њима познатих разлога ћуте и слушају што захтева конкретно обраћање њима тако што се уместо питања као провере, чега се често плаше, позивају да изнесу своје мишљење и искуство у вези са темом. То их скоро увек охрабрује (задатак образовања и васпитања је „охрабривање“ (Мерије) свих учесника). То је подстицање одговорности и непокретање бунта. Тако се ствара атмосфера поверења и укључености свих у наставни процес што се може разумети као креативна инклузија. Сви су стекли смелост да без страха о свему дискутују са уважавањем свих различитости без омаловажавања других и другачијих. Практична настава оствариваће се проблематизовањем наведених тема и емпијским истраживањем различитих животних феномена (семинарски радови), уз стварну наглашеност на јасним и, едукативним, оригиналним и креативним закључцима.</p>			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	70
семинар-и	10		

Студијски програм: Струковни васпитач		
Назив предмета: Интегрисана стручна пракса 6		
Наставник/наставници: др Наташа Стурза Милић, др Даница Веселинов		
Статус предмета: пракса је обавезна за све студенте		
Број ЕСПБ: 5		
Услов: обављене и евидентирание интегрисане стручне праксе 1, 2, 3, 4 и 5		
<p>Циљ предмета: Похађањем Интегрисане стручне праксе 6 у предшколској установи стварају се услови за развијање знања, умења и вредности код студената у следећим подручјима компетенција: за непосредни рад са децом, развијање сарадње и заједнице учења, и професионалне праксе. Припремање за учешће у организацији и реализацији в.о. рада са једном в.о. групом деце у предшколској установи у току похађања интегрисане стручне праксе 6. Продубљено упознавање студената са унутрашњом организацијом васпитно-образовног рада са децом предшколског узраста и способност анализирања конкретних педагошко-психолошких ситуација. Изграђивање критичког става и самокритичног приступа у различитим в.о. моментима, решавање конкретних проблема интеграција знања, умења и способности у различитим областима и разумевање истих у контексту холистичког дечијег развоја.</p>		
<p>Исход предмета По успешном завршетку Интегрисане стручне праксе 6 студенти ће бити оспособљени да: продубљено познају, разумеју и активно примењују знања о организацији простора и активности у ПУ; интегришу знања, умења и способности у посебним в.о. областима и разумеју их у контексту холистичког развоја деце; развијају програм и активности које стимулишу: развој говора, почетну писменост, основне математичке појмове, моторичко понашање, знања и способности, стваралаштво, упознавање и разумевања света који га окружује; формулишу јасна правила са циљем стварања и одржавања прихватљивог понашања у групи; конструишу инструменте и примењују различите технике истраживања; самостално организују и руководе групним активностима; способни су да у организацију активности у ПУ укључе чланове дечијих породица и шири друштвену заједницу; разумеју важност континуираног професионалног развоја и умеју да планирају професионални развој; користе ИКТ и дигиталне медије као извор информација за планирање програма; разумеју значај педагошке документације у развијању реалног програма и користе различите технике документовања; критички промишљају и развијају рефлексивни приступ примени усвојених знања и решавања проблема у васпитно-образовној пракси, уз позитивну комуникацију и сарадњу са свим актерима.</p>		
<p>Садржај предмета Интегрисана стручна пракса 6 остварује се у следећим облицима: а) хоспитовање, б) асистирање - помоћ у в.о. раду (пре конкретних облика активности, као и после) и в) извођењем појединих фаза в.о. процеса уз помоћ ментора-васпитача у предшколској установи. Студент који је стекао услов за праксу треба да уради следеће: благовремено се пријави координатору праксе и предшколској установи; након добијања тема од васпитача-ментора за пројектне и друге облике активности напише материјал и припреме за активности и достави их на преглед професорима. Након прихватања материјала и припрема, студент припрема неопходан дидактички материјал и започиње праксу; у току праксе студент је обавезан да уз ментора-васпитача реализује рад у једној в.о. групи деце и о томе води посебну документацију: 1) Оквирно интегративно планирање пројеката - избор садржаја и образовних задатака који могу послужити као инспирација студентима. 2) Нацрт/скицу пројекта (може да буде креиран на основу текућег или реал. пројекта у вртићу или, може да представља маштовити израз потенцијалног пројекта који препознају као инспиративан и смислен за децу и друге учеснике).</p>		
<p>Литература: <i>Године узлета: основе програма предшколског васпитања и образовања</i> (2019). Београд: Просветни преглед: Министарство просвете, науке и технолошког развоја. Павловић Бренеселовић, Д. и Крњаја, Ж. (2017). Калеидоскоп: Основе диверсификованих програма предшколског васпитања и образовања. Београд: Институт за педагогију андрагогију; Филозофски факултет. Крњаја, Ж. и Павловић Бренеселовић, Д. (2022). <i>Приручник за документовање: педагошка документација и документовање у Основама програма ПВО „Године узлета“</i>. Београд: МПНТР. Напомена: за посебне задатке користи се препоручена литература из обавезних и изборних предмета.</p>		
Број часова активне наставе	Теоријска настава:	Практична настава: 4
<p>Методe извођења наставе Саморефлексивно учење, стварање нових идеја и релација, образлагање са реторичким питањима, образлагање ставова у расправи, проблемска и откривачка метода, илустрација, демонстрација, учење по моделу, сучељавање мишљења, дискусија, игра улога, компарирање, симулација, менторско вођење, критичко проучавање литературе.</p>		
<p>Интегрисана стручна пракса 5 се евидентира да је прихваћена.</p>		

Студијски програм : Струковни васпитач	
Назив предмета: Завршни рад	
Наставник/наставници: Ментор завршног рада	
Статус предмета: обавезни	
Број ЕСПБ: 2	
Услов: положени испити, обављене интегрисане стручне праксе	
Циљ завршног рада Циљ израде завршног рада је оспособљавање студента да: <ul style="list-style-type: none"> – развије способност за проналажење, вредновање, истраживање и интерпретацију савремених знања и умења у области васпитно-образовног рада са децом предшколског узраста; – покаже креативан и самосталан приступ у примени стечених теоријских и практичних знања и умења у области васпитно-образовног рада ; – користи информационе системе и базе података релевантне за израду рада и на јасан и недвосмислен начин пренесе знање и начин закључивања стручној јавности; – повезује теорију и праксу; – предлаже мере за унапређење и унапређује област васпитно-образовног рада. 	
Исход предмета Израдом и одбраном завршног рада студент стиче следеће компетенције: <ul style="list-style-type: none"> – за организацију и учешће у истраживачком раду у области васпитно-образовног рада (самостално и у тиму); – за критичко и етичко праћење научне и стручне литературе, као и за сарадњу са окружењем; – за интегрисање и примену знања и вештина у решавању проблема у васпитно-образовном раду; – за разумевање и адекватно коришћење академске литературе; – за предлагање мера за унапређење васпитно-образовног рада, као и за афирмацију позива и струке. 	
Садржај предмета Завршни рад представља истраживачки рад студента у коме се користи адекватном методологијом истраживања у области васпитно-образовног рада. У завршном раду студент треба да: <ul style="list-style-type: none"> – користи савремене садржаје из научне и стручне литературе у области васпитно-образовног рада; – буде фокусиран и осетљив на проблеме у области васпитно-образовног рада; – да изради инструменте и спроведе истраживање; – да уради обраду добијених података (квантитативну и/или квалитативну); – да адекватно цитира домаћу и страну научну и стручну литературу; – да се придржава стручних, научних и етичких стандарда у свим фазама израде завршног рада рада. 	
Литература Изабрана штампана и електронска литература од стране ментора и студента.	
Остали часови	1
Методе извођења наставе Након избора теме током 6.семестра, уз консултације са ментором, студент добија упутства за прибављање неопходне литературе и конципира дизајн истраживања. Потом, кандидат самостално истражује и обрађује податке, уз коришћење различитих метода (аналитичко-синтетичке, дескриптивне, методе случаја, статистичке методе, итд). Образлагање ставова у расправи, критичко проучавање литературе, самоорганизовано и интерактивно учење. Након завршетка рада и сагласности ментора да је рад успешно урађен, кандидат брани рад пред комисијом која има најмање три члана.	
Израда завршног рада: 0-50 поена. Усмена одбрана завршног рада: 0-50 поена. Коначна оцена завршног рада: 6 (шест); 7 (седам); 8 (осам); 9 (девет); 10 (десет). (максимални број поена 100)	

Студијски програм: Струковни васпитач	
Назив предмета: Предмет завршног рада	
Наставник/наставници: Ментор завршног рада	
Статус предмета: обавезни	
Број ЕСПБ: 2	
Услов: положени испити, обављене интегрисане стручне праксе	
<p>Циљ предмета је припрема студента за израду и одбрану завршног рада, што претпоставља: унапређивање знања и вештина студената: за стручно истраживачки рад кроз упознавање са методологијом истраживања, односно приступима, методама, инструментима и процедурама који се користе у истраживачком процесу; за сналажење у стручној и научној литератури и налажење научних информација у савременом контексту, коришћењем и информационо-комуникационих технологија; за писања (стручних) текстова који се заснивају на истраживању; за адекватно презентовање резултата рада стручној јавности и доношење закључка у области истраживања; за валоризацију рада уз предлагање мера за унапређивање истраживане области, као и за ефикасан рад са ментором. Такође, циљ је и да се студенти детаљно упознају са самим поступком предаје, одбране и вредновања завршног рада.</p>	
<p>Исход предмета. Од студената се очекује да су припремљени за израду и одбрану завршног рада, односно: оспособљени за конципирање стручно истраживачког рада (који развијају уз менторску помоћ); оспособљени за ефикасно праћење и критичко проучавање научне и стручне литературе и њено адекватно коришћење; припремљени да квалитетно и потпуно изражавају своје мисли у писаном облику, примењујући основна техничка и методолошка правила писања и обликовања академског текста; оспособљени да користе информацијске изворе и алате потребне академском писању; спремни да по завршетку рада успешно предентују резултате истраживања и закључке, препознајући важност предлагања мера за унапређење васпитно-образовног рада, као и за афирмацију струке. Такође, очекује се да су студенти припремљени за ефикасан рад са менторима и упознати са поступком предаје, одбране и вредновања завршног рада.</p>	
<p>Садржај предмета. Методологија истраживања у васпитању и образовању (одређивање полазишта у истраживању; утемељење предмета истраживања; различити истраживачки приступи, врсте истраживања; узорак и методе истраживања; истраживачке технике и инструменти; анализа резултата, истраживачки процес). Како пронаћи књиге и тезе у штампаном и електронском облику; како сачувати и цитирати пронађене референце. Библиографски извори научних информација; приступ научним информацијама, претраге библиографских система, сервиса, база, каталога библиотека, портала, отворених архива. Карактеристике академског писања; основна техничка и методолошка правила писања и обликовања академског текста (наслов, апстракт, увод, преглед литературе, истраживачке методе, навођење резултата, резиме, референтна литература, додаци); разматрање процеса писања. Етика научно-истраживачког рада. Појам и сврха писања завршног рада; избор теме завршног рада; библиографска припрема завршног рада; менторски рад; структура, обим, језик и стил завршног рада; техничко и графичко обликовање завршног рада; документациона основа завршних радова; цитирање, парафразирање и списак референци; проблем плагијаризма; процедура вредновања завршног рада и полагања завршног испита; смернице за успешну презентацију завршног рада.</p>	
<p>Литература: Кундачина, М., Стаматовић, Ј. (2018). <i>Истраживање образовно-васпитне праксе и писање истраживачког рада</i>. Београд: Само корак. (одабрани одељци). Клеут, М. (2010). <i>Научно дело од истраживања до штампе: техника научноистраживачког рада</i>. Београд: Академска књига; Кузмановић Јовановић, А., Андријевић, М., Филиповић, Ј. (2012). <i>Приручник из академског писања</i>. Београд: Чигоја штампа (одељак: 3. Потрага за информацијама, 16–23 и 69–73).</p>	
Број часова активне наставе	СТИР: 1
<p>Методе извођења: консултације, дискусије, компаративна анализа, индивидуалне и презентације прикупљеног материјала и идеја анализа практичног рада; самоорганизовано и интерактивно учење; е-учење (претрага библиографских извора научних информација); критичко проучавање литературе.</p>	
<p>Описно оценивање: довољан (51-60), задовољавајући (61-70), добар (71-80), врло добар (81-90), одличан (91-100)</p>	